

**IV ЧАҚЫРЫЛЫШ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТОЙГЕЛДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ ҮІ УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 12

Тойгелде авылы

«24» февраль 2021 ел

**Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы
Тойгелде авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды
жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә
кермәгән территориясендә яшел утыртмаларны кису тәртибе турында
нигезләмәне раслау хакында»**

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнәтире мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районның Тойгелде авыл жирлеге Уставы нигезендә, Тойгелде авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештеру максатларында Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районның Тойгелде авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль района Тойгелде авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән террориясендә яшел утыртмаларны кису тәртибе турында нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм Мәслим муниципаль района Тойгелде авыл жирлеге рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокуқый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) үрнаштырырга.

3. Әлеге каарның үтәлешен контролдә тотуны үз өстемә алам.

Тойгелде авыл
жирлеге башлыгы

Минһажев Д.М.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районның
Тойгелде авыл жирлеге Советы
24 февраль 2021 елның 12 номерлы
карасына күшүмтә

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Тойгелде авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән территориясендә яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мөхитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68, 77 ст, Тойгелде авыл жирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлекен тәэмин иту максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районның Тойгелде авыл жирлеге (алга таба - авыл жирлеге) территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрми торган яшел утыртмаланы кисү тәртибен билгели.

1. Тәп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгә тәп төшенчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табигый һәм ясалма чыгышлы агач, қуак һәм үләнле үсемлекләр (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәклекләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуаклар).

Табигый территорияләр - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнен билгеле бер төрлөрен үз эченә алган хужалык эшчәнлегенә кулланылмаган яисә аз кулланылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр – табигый чыгышлы үсемлекләр кишәрлекләре, ясалма рәвештә булдырылган яшелләндерү объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге аз төзелешле, өслекнән кимендә 50 процентын үсемлекләр капламы биләгән жир кишәрлекләре урнашкан территорияләр.

Урманга әверелгән территорияләр – табигый тишелеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре кишәрлекләре.

Агач – 1,3 м биеклектә 5 см дан да ким булмаган диаметрлы ачык беленеп торган кәүсәле, үсентеләрдән тыш, үсемлек.

Қуак – туфрак өслегеннән үк тармакланган, күпъеллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы – газон, табигый үлән үсемлеке.

Әрәмәлекләр – нинди дә булса урында куе булып үсә торган үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив – бердәм түбә барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган зур (15 елдан күбрәк) агач үсә торган территория кишәрлеге.

Яшел утыртмаларга зыян китерү – яшел утыртмаларга үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кайрының бөтенлекен, тере туфрак катламын бозу, яшел

утыртмаларны яисә тамыр зонасындағы туфракны заарлыштырып белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юкка чыгару (югалту) – яшел утыртмаларның үсешен тұтаттуға китергән кису яки башка зыян китерү.

Компенсация рәвешендәге яшелләндөрү – юк ителгән яки заарланған яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан утырту.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Муниципаль берәмлек территориясендә үсә торған яшел утыртмалар саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм алар сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) якланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклау һәм үстерү өчен шартлар тәэммин итү бурычлары тубәндәгеләргө йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрлөрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә – әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган кишәрлекләрдә – юридик затларга, гражданнарга-милекчеләргә яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә барлық гражданнарга һәм, милек формаларына бәйсез рәвештә, авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйле рәвештә проектлауны, төзүне, ремонтлауны һәм башка эшләрне алып баручы оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруға проект алды һәм проект документациясендә яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торған объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндөрлөгөн территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэммин итми торған файдалану рәхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кису тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны рәхсәтсез кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кису рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рәхсәт авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рәхсәт алу өчен, мөрәжәгать итүче Авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән формада (1 нче күшымта) хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кису үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага тубәндәге документлар беркетеп бирелә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр гариза бирүче исеменнән вәкил эш иткән очракта);

- 3.3.3. Киселергә тиешле яшел утыртмаларны да тамгалап якындағы корылмаларга яки башка ориентирларга кадәр жир кишәрлеге схемасы;
- 3.3.4. Әгәр жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчесез милек реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документларның расланган күчермәләре;
- 3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел утыртмалар киселгән очракта, расланган проект документлары;
- 3.3.6. Кису эшләре кагыла торган территорияләрнең хужалары белән яшел утыртмаларны кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү;
- 3.3.7. Утыртмаларны утыртканда яки күчереп утыртканда инженер чөлтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачуны килештерү.
- 3.4. Авыл жирлеге Башкарма комитеты, хат-гариза көргөннән соң, Гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәте булган махсуслаштырылган оешмага тубәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә кинәш бирә:
- 3.4.1. яшел утыртмаларны исәпләү исемлеген (ведомосте);
- 3.4.2. кисәргә тиешле агач-куак үсемлекләренең агач санын, төрен, категориясен билгеләү максатларында төзелә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;
- 3.4.3. киселгән агач бәясен (өчен түләүне) исәпләүне. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.
- Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару Гариза бирүче хисабына башкарыла.
Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.
- 3.5. Авыл жирлеге Башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә аывыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында аывыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесенең курсәтмә проектиүн әзерли.
- 3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел утыртмалар юкка чыгарыла торган Гариза бирүче, әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертергә һәм компенсация рәвешендә яшелләндерүнең тәртибен раслый торган документларны тапшырырга тиеш.
- 3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү Гариза бирүче тарафыннан Аывыл жирлеге бюджетына күчерелә.
- 3.8. Яшел утыртмаларны кису эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, Гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Аттестацияләнгән белгечләргә генә агачны кису рөхсәт ителә.
- 3.9. Егу, кису, киселгән яшел утыртмаларны һәм кискәннән калган калдыкларны төяу һәм чыгару эшләр башланганнан соң өч көн эчендә Гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кискәннән калган калдыкларны эш урынында саклау тыела.
- 3.10. Кису урынына якын территориядә газонга, яшел утыртмаларга зыян тигән очракта, эш башкаручы аларны территория хужасы һәм контролълек итүче органнар белән аларның компетенциясе чикләрендә килештерелгән вакытта, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, мәжбүри торгыза.
- 3.11. Агачны кискән өчен түләмичә генә агач һәм куакларны кису Аывыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан тубәндәге очракларда рөхсәт итепергә мөмкин:
- 3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкцияләү өчен кисуләр үткәрү;
- 3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталь инженерлык корылмаларын ремонтлау вакытында;

- 3.11.3. әгәр дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелек үзәге бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агачларны һәм куакларны кискәндә;
- 3.11.4. авария хәлендәге (егылу куркынычы тудыручи, тамыры корыган) агачларны һәм куакларны кискәндә.
- 3.12. Югарыда курсәтелгән очракларда яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыруучы Гариза бирүчегә авыл жирлеге Башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация рәвешендә яшелләндерү үткәрергә кирәк.
- 3.13. Авария хәлендәге, тамыры корыган һәм хәвеф-хәтәр куркынычы тудыруучы яшел утыртмалар комиссия тикшерүе нигезендә 2 нче күшымтада курсәтелгән акт нигезендә киселә.
- 3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәнгәлләштереп, гражданга яисә юридик затка милеккә тапшырганнан соң жир кишәрлекендә хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яки табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның белән үзе теләгәнчә хужа була, файдалана һәм житәкчелек итә торган милке булып тора.
- 3.15. Яшел утыртмаларны рәхсәтsez кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:
- 3.15.1. рәхсәтsez яки рәхсәт белән, әмма рәхсәттә курсәтелгән кишәрлектә, санда һәм рәхсәттә курсәтелгән токымнар булмаган агачларны һәм куакларны кисү;
- 3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юк итү яки аларга зыян китерү;
- 3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү (подсечка);
- 3.15.4. үсә торган агачларга һәм куакларга үсешне туктату дәрәҗәсенә кадәр зыян китерү;
- 3.15.5. агачларга һәм куакларга агып жыела торган сular, химик матдәләр, калдыклар h. б. шуның ишеләр белән зыян китерү;
- 3.15.6. тамыры корыган агачларны рәхсәтsez кисү;
- 3.15.7. үсә торган агачларга һәм куакларга башка зыян китерүләр.
- 3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү маҳсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.
- 3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү рәхсәтsez кисү булып санала һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсация рәвешендә яшелләндерү

- 4.1. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү рәхсәт ителгән кисү, законсыз рәвештә яшел утыртмаларга зыян китерү яки аларны юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен уңайлы якын сезонда, әмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки аларны юк итү факты ачыкланғаннан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.
- 4.2. Компенсация рәвешендәге яшелләндерү аларның мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән гражданнар яисә юридик затлар акчалары хисабына башкарыла.
- 4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш - компенсация рәвешендә яшелләндерү: юк ителгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торғызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

- 5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп алып барыла.
- 5.2. Яшелләндерелгән территорияләрдә, шул исәптән яшел массивларда, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш алып барылырга һәм кулланылырга тиеш түгел.
- 5.3. Яшел утыртмалар утыртылган жир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганды, проект документациясендә киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнен 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә киселгән агач өчен түләүне алдан кертү һәм компенсация рәвешендә яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

- 6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда авыл жирлеге Башкарма комитеты рәхсәтеннән башка сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.
- 6.2. Яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, шартлау куркынычы тудыра торган, янгын куркынычы тудыра торган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерергә яки аларны юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

7. Административ җаваплылык

- 7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Тойгелде авыл жирлегенең
Россия Федерациясе дәүләт урман
фонды жирләренә кермәгән
территориясендә яшел утыртмаларны
кису тәртибе турында Нигезләмәгә
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мөслим
муниципаль районы Тойгелде
авыл жирлеге Башкарма комитеты
житәкчесе

(оешманың исемен яки Ф.И.А., адресын
курсатергә)

ТОЙГЕЛДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ АГАЧ-КУАК ҮСЕМЛЕКЛӘРЕН
ЧИКЛЕ КҮЛӘМДӘ КИСҮГӘ
ГАРИЗА

(оешманың исемен яки Ф.И.А. һәм жир кишәрлегенә хокук тәрен курсатергә)
урнашкан жир кишәрлекендәге һәм _____ (торак пунктны
курсатергә)
жирләрендә урнашкан агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләренең
(кирәклесенең астына сыйзарга) кисүне рәхсәт итүегезне сорыйм.
Жир кишәрлеге түбәндәгеләр булу белән характерлана:
агач _____ данә;
куаклар _____ данә.
Жир кишәрлекен үзләштерү һәм тәзекләндерү барышында агач кискән өчен
түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсемлекләрен
компенсация рәвешендә утыртуны уздырырга сүз бирәм.

Дата _____

Ф.И.А. (Имза)

Кушымталар:

- Беренчел-рәхсәт документлары.
- Киселергә тиешле яшел утыртмаларның тәрен һәм санын тамгалап, жир участогы планы.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Тойгелде авыл жирлегенең
Россия Федерациясе дәүләт
урман фонды жирләренә
кермәгән территориясендә
яшел утыртмаларны кисү
тәртибе турында Нигезләмәгә
2 нче кушымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫҢ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШ БУЛУЫН ТАНУ ТУРЫНДА АКТ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Тойгелде авыл жирлеге
Башкарма комитеты

«_____» _____ ел

Түбәндәге составтагы Комиссия:

1. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

2. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

3. _____

(Ф. И. А., вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшерүне уздырды.

Тикшерү нәтижәләре буенча түбәндәгеләр билгеләнде:

Нәтижә:

Комиссия әгъзалары:

(имза) _____ (Ф. И. А.)

(имза) _____ (Ф. И. А.)

(имза) _____ (Ф. И. А.)